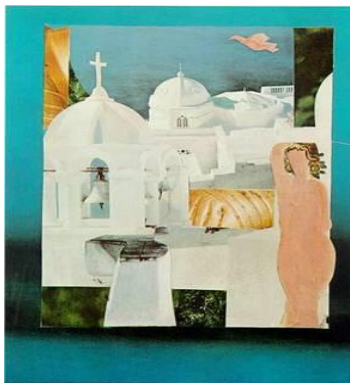

ΠΑΡΑΔΟΣΗ

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

ΜΟΡΦΕΣ	ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
<p>A. Ανάλογα με τα επιμέρους στοιχεία και με τον τομέα στον οποίο αναφέρεται πνευματική</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Πνευματική 2. Πολιτιστική 3. Θρησκευτική 4. Ηθική 5. Πολιτική 6. Εθνική-ιστορική 7. Παγκόσμια παράδοση/κληρονομιά: <p>B. Ανάλογα με τη μορφή που απαντάται</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή 2. Προφορική 3. Μνημεία <p>Γ. Ανάλογα με τους δημιουργούς είναι</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Λαϊκή 2. Λόγια 	<p>Επιστήμη-τεχνολογία Πολιτισμός Θρησκευτική ζωή Ηθική Πολιτική Εθνική ζωή Οικουμενική συνείδηση</p> <p>Σεβασμός και αναγνώριση της αξίας του λαϊκού πολιτισμού</p>	<p>-Προγνοσιπληξία -Η αμφισβήτηση των νέων σε κάθε τι το παλιό -Γιγαντισμός των πόλεων -Αστικοποίηση Εκβιομηχάνιση Ψηφιακός πολιτισμός -Το τεχνοκρατικό πνεύμα της εποχής -Παγκοσμιοποίηση -Ηθική κρίση -Μ.Μ.Ε. -Δυτικοποίηση του πολιτισμού -Ο βιομηχανοποιημένος τουρισμός -Το αίσθημα μειονεξίας των Ελλήνων -Ο τεχνοκρατικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης -Η δυσλειτουργία των φορέων κοινωνικοποίησης (οικογένεια, Μ.Μ.Ε., σχολείο, πνευματική ηγεσία, πολιτεία, εκκλησία) -Η ξενομανία</p>	<p>Οικογένεια Σχολείο Πολιτεία Μ.Μ.Ε. Τοπική αυτοδιοίκηση Πολιτιστικοί φορείς Πνευματικοί άνθρωποι</p>

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

1. **Παράδοση:** Το σύνολο αλλά και το καθένα ξεχωριστά από τα στοιχεία του παρελθόντος πολιτισμού που διασώζονται γραπτά και προφορικά, μεταδίδονται από στόμα σε στόμα, μεταγγίζονται από γενιά σε γενιά και συνιστούν την κληρονομιά ενός λαού(ιστορική μνήμη, φιλοσοφία, θρησκεία, θρύλοι, παροιμίες, αξίες, τέχνη, ήθη και έθιμα κ.λπ.) Η παράδοση δημιουργείται από την καθημερινότητα του ανθρώπου.
2. **Διάκριση:** Ο πληθυντικός του όρου (**παραδόσεις**) δηλώνει θεσμούς, ήθη και έθιμα και άλλα λαϊκά πολιτισμικά στοιχεία που μεταδίδονται προφορικά από γενιά σε γενιά. Και με μια ειδικότερη σημασία (και στον ενικό και στον πληθυντικό) η λέξη σημαίνει είδος λαϊκής αφήγησης.
3. **Προγονολατρεία:** Η παθολογική προσκόλληση κάποιου ατόμου ή κάποιας κοινωνικής ομάδας στα κατορθώματα/επιτεύγματα, τις αξίες, τις συνήθειες και τις ιδέες των προγόνων.
4. **Προγονοπληξία** είναι η υπερβολική (χωρίς κανένα μέτρο) προσκόλληση στο παρελθόν, σε κάθε παραδοσιακό στοιχείο και η αναγωγή του παρελθόντος σε ιδανικό τρόπο ζωής. Πρόκειται δηλαδή, για τη δογματική προσήλωση στην παράδοση, που οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην άκριτη απόρριψη κάθε νέου ή ξένου στοιχείου, συντελεί στη διατήρηση προκαταλήψεων και δεισιδαιμονιών, στην άρνηση της τεχνολογικής προόδου και της ανάπτυξης, στη δουλική μίμηση παλιότερων προτύπων στον εθνικό απομονωτισμό και, τελικά, στο σοβινισμό και το ρατσισμό
5. **Προοδοπληξία** είναι η άκριτη αποδοχή κάθε νέου ή ξένου στοιχείου και, κατά συνέπεια, η πλήρης απόρριψη κάθε παραδοσιακού με την ιδέα πως παρεμποδίζει την πρόοδο. Συνέπειες αυτής της ακραίας τάσης είναι η άμβλυνση της εθνικής συνείδησης, η απώλεια της εθνικής ταυτότητας, η αδυναμία κατανόησης και ερμηνείας του παρόντος
6. **Δυτικοποίηση:** Είναι η διαδικασία κατά την οποία κοινωνίες με μεγάλη ιστορία και πανάρχαια έθιμα υφίστανται την καταλυτική επίδραση του Δυτικού πολιτισμού σε όλους τους τομείς της κοινωνικής τους ζωής (τεχνολογία, νομοθεσία, οικονομία, δίκαιο, τρόπο ζωής, διατροφή, γλώσσα, θρησκεία και αξίες).
7. **Ξενομανία:** Ο υπερβολικός θαυμασμός ξένων ηθών και εθίμων.
8. **Λαογραφία** είναι η επιστήμη που ασχολείται με όλες τις εκφάνσεις του λαϊκού πολιτισμού. Εξετάζει, καταγράφει και ταξινομεί όλα όσα ένας λαός κατά παράδοση λέγει, ενεργεί και πράττει σε συλλογικό επίπεδο. Αντικείμενο έρευνας της λαογραφικής επιστήμης είναι ο **υλικός βίος και η λαϊκή δημιουργία** (οίκος και αυλή, τροφές και ποτά, ενδύματα και καλλωπισμός, λαϊκές τέχνες), **στον πνευματικό βίο**(λατρεία, θρησκευτική ζωή δημόσιας μετεωρολογία, φυτά, ζώα, μύθοι, παραδόσεις, παροιμίες, ανιγμένα, λαϊκό θέατρο κ.α.) **και στον κοινωνικό βίο** (καθημερινά έθιμα, παιχνίδια, σχολική ζωή κ.α.).
Εικόνες λαογραφικών μουσείων
<https://www.google.gr/search?q=λαογραφικο+μουσειο&hl=el&tbm>
Παραδοσιακοί χοροί
<https://www.youtube.com/watch?v=hflmUg5wgEI>
<https://www.youtube.com/watch?v=iAr15zOICIQ>
Λαϊκά όργανα
<https://www.youtube.com/watch?v=WmgD8qg78iU>
Παραδοσιακά επαγγέλματα
<https://www.youtube.com/watch?v=U68-S2Yw1GM>
Ο γανωτής
<https://www.youtube.com/watch?v=TJ6C3hxLVWI>

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο όρος παράδοση ετυμολογικά προέρχεται από το ρήμα παραδίδωμι= παραδίνω, εμπιστεύομαι και δηλώνει τα πολιτιστικά στοιχεία του παρελθόντος που μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά με τον προφορικό ή το γραπτό λόγο, διαιωνίζονται και διαμορφώνουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα ενός λαού, δηλαδή την ταυτότητά του. Η σημασία της παράδοσης έγκειται στην προσαρμογή των πολιτισμικών στοιχείων του παρελθόντος στην εκάστοτε κοινωνική πραγματικότητα και τη δημιουργική αξιοποίησή τους, η οποία έχει ως αποτέλεσμα να συμβάλλει στην πολιτισμική εξέλιξη.

Είδη-μορφές

Λαϊκή: έργα λαϊκού πολιτισμού, παραμύθια, μύθοι, δοξασίες, προλήψεις, δημοτικά τραγούδια, λαϊκά μουσικά όργανα, χοροί παραδοσιακά μουσικά όργανα, λαϊκή ζωγραφική, εθνικές/τοπικές ενδυμασίες κ.λ.π.

Λόγια: αναφέρεται στα έργα λογίων δηλ. επώνυμων και αναγνωρισμένων καλλιτεχνών και πνευματικών ανθρώπων με αναγνωρισμένο κύρος, τα οποία χαρακτηρίζονται από το προσωπικό ύφος, τεχνοτροπία, στυλ.

Η διαδικασία της πολιτισμικής μεταβίβασης.

Ο πολιτισμός μεταδίδεται από γενιά σε γενιά, συνιστά ένα είδος κοινωνικής κληρονομιάς και συνδέει την κάθε γενιά με το παρελθόν και το μέλλον. **Κάθε γενιά επηρεάζει και επηρεάζεται από τα πολιτισμικά στοιχεία του παρελθόντος, χωρίς όμως και να τα αποδέχεται παθητικά. Διατηρεί ορισμένα στοιχεία όπως τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις παραδόσεις ή ακόμη μετατρέπει και μεταβάλλει κάποια άλλα ανάλογα με τις κοινοτικές συνθήκες και ανάγκες.** Ας πάρουμε ως παράδειγμα την οικογένεια. Η οικογένεια είναι ένας θεσμός που διατηρείται από εποχή σε εποχή, αλλά όχι πάντα με την ίδια μορφή. Έτσι παρατηρούμε αλλαγές στο μέγεθος της οικογένειας (έχει λιγότερα μέλη απ' ό,τι στο παρελθόν) και στην απασχόληση των μελών της (έχει αυξηθεί ο αριθμός των γυναικών που εργάζονται και, στην πλειονότητα τους, τα παιδιά ηλικίας 6-15 ετών πηγαίνουν σχολείο) στη μορφή της, καθώς υπάρχουν οικογένειες με ένα γονέα, κυρίως λόγω διαζυγίου, οικογένειες από δεύτερο γάμο κτλ.

Επίσης κάθε γενιά μπορεί να παραμερίσει ή να αντικαταστήσει κάποια πολιτιστικά στοιχεία που η προηγούμενη γενιά της μεταβίβασε επειδή δεν συμβαδίζουν πλέον με τις υπάρχουσες ανάγκες και γνώσεις. Για παράδειγμα, η χρήση της τεχνολογίας στον οικιακό εξοπλισμό οδήγησε στην αντικατάσταση πολλών ειδών καθημερινής χρήσης μέσα στο σπίτι: το ηλεκτρικό ψυγείο παραμέρισε και αντικατέστησε το ψυγείο πάγου, το πλυντήριο αντικατέστησε το πλύσιμο στη σκάφη, κ.ο.κ.

Το ανθρώπινο είδος είναι το μόνο που έχει τη δημιουργική ικανότητα να αναπτύσσει πολιτισμό και το μόνο του οποίου η επιβίωση είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον πολιτισμό. (Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Ο.Ε.Δ.Β. 2003,44,)

Λόγιος και λαϊκός πολιτισμός

«Στον αστικό χώρο συγκροτήθηκαν δύο μεγάλες πολιτισμικές παραδόσεις, οι οποίες έχουν ταξικές βάσεις. Συχνά, για να χαρακτηριστούν αυτές οι παραδόσεις, χρησιμοποιούνται οι όροι λόγιος και λαϊκός πολιτισμός. Η διάκριση που δημιουργείται από τους δύο όρους αναφέρεται στις πολιτισμικές πρακτικές των δύο μεγάλων κοινωνικών τάξεων που συγκροτούν τις μοντέρνες κοινωνίες: την κυρίαρχη αστική και την κυριαρχούμενη εργατική. Ανάμεσα στις δύο μεγάλες τάξεις δημιουργείται και μια ενδιάμεση, η οποία συνήθως αποκαλείται μεσαία τάξη. Οι κοινωνικές τάξεις

ΠΑΡΑΔΟΣΗ επιμέλεια: Μαρία Κάππου

δημιουργούν δικά τους πολιτισμικά πρότυπα στο εσωτερικό του ευρύτερου πολιτισμικού πλαισίου. Τα πολιτισμικά πρότυπα διαφοροποιούν και τις πολιτισμικές τους πρακτικές. Η κάθε κοινωνική τάξη δημιουργεί τη δική της κουλτούρα, η οποία καλύπτει ένα ευρύ φάσμα πολιτισμικών πρακτικών, όπως αυτές που αφορούν την πολιτική, την αισθητική, την ψυχαγωγία ή τη διασκέδαση, τη διατροφή, την κατοικία, τη χρήση της γλώσσας, την κατανάλωση πολιτισμικών προϊόντων (ζωγραφική, μουσική, λογοτεχνία, κινηματογράφος κτλ.). Για παράδειγμα, στο επίπεδο της πολιτικής, η εργατική τάξη δημιουργεί μια συμμετοχική στις κινητοποιήσεις πολιτική κουλτούρα. Στο επίπεδο των πρακτικών διατροφής, ένδυσης και κατοικίας, η ίδια τάξη δημιουργεί μια κουλτούρα που χαρακτηρίζεται από την αναγκαιότητα. Στο επίπεδο της κατανάλωσης πολιτισμικών αγαθών, είναι η έννοια της απόστασης που διαφοροποιεί τις δύο τάξεις. Για παράδειγμα, η αστική στάση ως προς την κατανάλωση μουσικών έργων χαρακτηρίζεται από τη σωματική απόσταση από το έργο και τη νοητική του αποτίμηση (π.χ. κονσέρτα, όπερα). Αντίθετα, η λαϊκή στάση χαρακτηρίζεται από τη σωματική συμμετοχή στους μουσικούς ρυθμούς (λαϊκές γιορτές κτλ.)» (Κοινωνιολογία , 2004:118;)

Μορφές και σημασία της παράδοσης

<p>Πολιτιστική: η καλλιτεχνική δημιουργία σε όλες τις μορφές της Ζωγραφική, μουσική, αρχιτεκτονική, χορός, θέατρο, θέατρο σκιών, κουκλοθέατρο , τεχνοτροπίες ποίηση, λογοτεχνία, φιλοσοφία, ιστορία, τραγούδια, τραγωδία κ.λ.π.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Αισθητικές αξίες (απλότητα, αρμονία, μέτρο, κομψότητα) ▪ Μεσογειακή διατροφή ▪ Ενδυμασία ▪ Οικιστική αρχιτεκτονική ▪ Αθλήματα -ολυμπισμός ▪ Γλώσσα ▪ Ανθρωπιστική εκπαίδευση 	<p>ΣΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ</p> <p>η παράδοση αποτελεί πηγή έμπνευσης και δημιουργίας, διευρύνει τα πνευματικά ενδιαφέροντα</p> <p>Η παράδοση επηρεάζει την τέχνη, συντελεί στην πολιτισμική επικοινωνία ανθρώπων και λαών</p> <p>Διαμορφώνει καλλιτεχνικό κριτήριο</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Αναγνώριση της σημασίας της γλωσσικής εκπαίδευσης για την κατανόηση του πολιτισμού
<p>Ηθική Ηθικές αντιλήψεις, απόψεις, τρόπος ζωής, συνήθειες, αξίες(ηθικές αξίες, φιλία, αγωνιστικότητα, φιλοπατρία, φιλοξενία, ανθρωπισμός κ.λπ.)</p>	<p>Παρέχει πρότυπα ηθικής και υπεύθυνης συμπεριφοράς διατηρούμε αρχές και αξίες ζωής με τις οποίες γαλουχήθηκαν οι γενιές των Ελλήνων που δημιούργησαν τον ελληνικό πολιτισμό, για παράδειγμα η αγάπη για την ελευθερία, τη δικαιοσύνη, τη δημοκρατία, το φιλότιμο, η φιλοξενία</p> <p>Κληροδοτεί ηθικές αξίες όπως σεβασμός στον άνθρωπο, η τήρηση του μέτρου κλπ)</p> <p>Όταν αντλούνται διδάγματα από το παρελθόν και υιοθετούνται οι δοκιμασμένες αξίες του, υπάρχει</p>

ΠΑΡΑΔΟΣΗ επιμέλεια: Μαρία Κάππου

	<p>κάποιος οδηγός για το παρόν και για το μέλλον.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ηθικά διδάγματα, πρότυπα συμπεριφοράς σε εποχές ηθικής παρακμής, εκφυλισμού και φαυλότητας.
<p>Θρησκευτική: ότι έχει σχέση με τη θρησκευτική λατρεία κάθε λαού(δόγματα, λατρευτικά έθιμα) Αποτελεί ενοποιητικό αλλά διαιρετικό στοιχείο ανάμεσα στους αλλόθρησκους</p>	<p>Διαμορφώνει αντιλήψεις, τρόπο ζωής, έθιμα, θρησκευτικές και εθνικές γιορτές Τόνωση του θρησκευτικού συναισθήματος Χριστιανικές αρετές (φιλαλληλία, φιλανθρωπία, ευλάβεια, ταπεινότητα, αλληλεγγύη, συγχώρεση)</p>
<p>Κοινωνική (Κοινωνικοί θεσμοί π.χ. γάμος, οικογένεια, κοινωνικό κράτος)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Διαιώνιση κοινωνικών θεσμών που αποδείχθηκαν σημαντικοί για την κοινωνική συνοχή και κοινωνική πρόοδο
<p>Πολιτική Πολιτική οργάνωση (π.χ. νόμοι, πολίτευμα, τοπική αυτοδιοίκηση) (δημοκρατία, ελευθερία, κοινωνική δικαιοσύνη, συμμετοχή, κοινωνικοί και πολιτειακοί θεσμοί)</p>	<p>Η παράδοση ενισχύει τη δημοκρατία με τις αρχές και τις αξίες του παρελθόντος, προσφέρει πρότυπα για μίμηση, ενισχύει το πνεύμα της συλλογικότητας και της συνεργασίας, Διαιώνιση δημοκρατικών ιδεολογιών, τόνωση του δημοκρατικού φρονήματος Αποφεύγονται ακραίες συμπεριφορές (φανατισμός, δογματισμός, φασισμός) Καθώς και φαινόμενα που απειλούν τη δημοκρατία (λαϊκισμός, μεσσιανισμός, μαζοποίηση, πολιτική αδιαφορία)</p>
<p>Επιστημονική-τεχνολογική παράδοση γνώσεις, πρακτικές, μέθοδοι και πορίσματα της επιστημονικής έρευνας παραδοσιακά επαγγέλματα, τεχνικές πρακτικές, βότανα, ολιστικές θεραπείες</p>	<p>Αντλούμε πείρα και σοφία. Αξιοποιούμε δημιουργικά την εμπειρία και την επίδοση που παραδοσιακά έχουμε σε ορισμένους τομείς της οικονομίας, γεγονός που συμβάλλει στην ανάπτυξη (γεωργία, ναυτιλία, τουρισμός)</p>
<p>Εθνική παράδοση/κληρονομιά: ότι έχει σχέση με εθνικές αξίες, τον ιστορικό βίο, την εθνική συνείδηση την εθνική ταυτότητα ενός λαού που τον διαφοροποιεί από τους άλλους (π.χ. Ελληνική παράδοση)</p>	<p>Η λαϊκή παράδοση, η οποία περιλαμβάνει ήθη, έθιμα, δημοτικά τραγούδια, λαϊκούς μύθους, θρύλους, λαϊκή τέχνη του εθνικού πολιτισμού Προφυλάσσει από τα λάθη του παρελθόντος η παράδοση αποτελεί το συνδετικό κρίκο των γενεών, διασφαλίζει την εθνική συνείδηση, οδηγεί στην εθνική αυτογνωσία και αποτρέπει την εθνική αλλοτρίωση</p>

	<ul style="list-style-type: none">▪ μαθαίνουμε ποια είναι η πολιτιστική περιουσία μας και συνειδητοποιούμε ότι η εθνική μας ζωή είναι συνεχής και ενιαία Αναδεικνύεται ο ιστορικός ρόλος των κοινωνικών και εθνικών κινήματων και αγώνων▪ Διαφύλαξη της εθνικής ταυτότητας, ενδυνάμωση του εθνικού φρονήματος, τόνωση της εθνικής συνείδησης▪ Μαθαίνουμε ποια είναι η πολιτισμική περιουσία μας, ενισχύουμε το αίσθημα συλλογικότητας και με την ιστορική συνείδηση και την αυτογνωσία που αποκτούμε, αντιστεκόμαστε σε κάθε απόπειρα αφελληνισμού▪ Καλλιέργεια της φιλοπατρίας, του εθνισμού▪ Προσήλωση και σεβασμός στα εθνικά ιδεώδη▪ Διατήρηση της ιστορικής μνήμης, παραδείγματα προς αποφυγήν ή προς μίμησην▪ Σφυρηλάτηση της εθνικής ομοψυχίας, συνοχής,▪ Αλληλεγγύη, συνεργασία <p>Η παράδοση αποτελεί το πιο βασικό στοιχείο της εθνικής ταυτότητας ενός λαού και σημαντικό παράγοντα για την ενότητά του</p> <p>Σφυρηλατούνται δεσμοί αμοιβαίου σεβασμού ανάμεσα στα έθνη, αποφεύγεται ο εθνοκεντρισμός, ο εθνικισμός και αναπτύσσεται πνεύμα ανεκτικότητας, φιλίας και ισότιμης συνεργασίας</p>
--	---

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Στις παραδοσιακές μορφές ζωής μπορούμε να βρούμε τα αίτια, την εξήγηση, συχνά και τη λύση, για πολλά θέματα που μας απασχολούν και μας ενδιαφέρουν σήμερα.

Ειδικά στην εποχή μας, οι παραδοσιακές μορφές ζωής, με την απλότητα και τη γνησιότητα που τις διακρίνει, αποτελούν μια όαση μέσα στο καθημερινό άγχος και τη βιομηχανοποίηση των πάντων.

ΠΑΡΑΔΟΣΗ επιμέλεια: Μαρία Κάππου

ΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

ΠΡΟΓΟΝΟΠΛΗΞΙΑ-ΠΡΟΓΟΝΟΛΑΤΡΙΑ

Η υπερβολική προσκόλληση και έπαρση(υπερηφάνεια) για τη δόξα των προγόνων , ο θαυμασμός για τα παρελθοντικά επιτεύγματα και η συνακόλουθη απαξίωση του παρόντος.

ΑΙΤΙΑ

- Πνευματική στασιμότητα
- Συντηρητισμός
- Τυπολατρία, νοσηρή προσκόλληση στις παραδόσεις
- Φόβος για οτιδήποτε νέο που απειλεί με απόρριψη το παρελθόν
- Καχυποψία απέναντι σε κάθε καινοτομία
- Μηδενιστική άρνηση και αμφισβήτηση των νέων ιδεών
- Σύγχυση ιδεών, απουσία οραμάτων
- Ηθική και πολιτική κρίση
- Εθνοκεντρισμός
- Έλλειψη εθνικής αυτογνωσίας
- Ιστορική άγνοια
- Εθνικισμός
- Προκαταλήψεις-στερεότυπα
- Ρατσισμός
- Ξενοφοβία
- Πολυπολιτισμικές κοινωνίες
- Παγκοσμιοποίηση
- Κοινωνικά, οικονομικά και εθνικά προβλήματα
- Μετανάστευση

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Προκαλεί στασιμότητα στην επιστήμη, την τεχνολογία, την τέχνη, τα γράμματα και γενικότερα στον πολιτισμό

Στένεμα των πνευματικών οριζόντων

Οπισθοδρόμηση

Διατήρηση προκαταλήψεων, φανατισμού, ρατσισμού, εθνικισμού

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η στροφή στην παράδοση δεν πρέπει να μετατραπεί σε αναχρονισμό και αντιδραστικότητα σε κάθε νεότερισμό

ΠΡΟΟΔΟΠΛΗΞΙΑ-ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ

Η υπερβολική προτίμηση και ο θαυμασμός των νέων ιδεών, των αλλαγών, των πρακτικών του παρόντος και η συνακόλουθη απαξίωση του παρελθόντος

ΑΙΤΙΑ

→Στοιχεία της παράδοσης

Πολλές παραδοσιακές μορφές ζωής και ιδέες είναι συντηρητικές και αναχρονιστικές οπότε η άκριτη εμμονή στη διατήρησή τους είναι εκτός τόπου και χρόνου

→ Το χάσμα των γενεών και η γενικότερη αμφισβήτηση των νέων σε κάθε τι το παλιό

Αποτελεί χαρακτηριστικό της φύσης των νέων να αμφισβητούν και να απορρίπτουν κάθε στοιχείο του παρελθόντος. Αυτή η τάση τους ωθεί να αδιαφορούν και να υιοθετούν μια μηδενιστική στάση απέναντι στην παράδοση.

➔ **Γιγαντισμός των πόλεων-Αστικοποίηση**

Πολλά στοιχεία της παράδοσης συνδέονται με τον γεωργοκτηνοτροφικό τρόπο παραγωγής αγαθών και με τις γεωργικές εργασίες, τη διαβίωση στην ύπαιθρο. Στις πόλεις όπου συνωστίζονται άνθρωποι διαφορετικής τοπικής και κοινωνικής προέλευσης δεν αποτελούν το ιδανικό περιβάλλον για τη συντήρηση και τη διάδοση των παραδόσεων.

➔ **Εκβιομηχάνιση-Ψηφιακός πολιτισμός**

Η κυριαρχία της μηχανής σε κάθε δημιουργική δραστηριότητα με τον αυτοματισμό και την τυποποίηση που αυτή συνεπάγεται «εξορίζει» χωρίς διακρίσεις όλες σχεδόν τις παραδοσιακές μορφές ζωής, αφού οι άνθρωποι περιορίζονται σε κλειστούς χώρους εργασίας και σπάνια επικοινωνούν με τους συναδέλφους τους, γεγονός που εμποδίζει οποιαδήποτε ανταλλαγή διαφορετικών εμπειριών.

➔ **Το τεχνοκρατικό πνεύμα της εποχής και ο υλικός ευδαιμονισμός, η διαφήμιση, ο καταναλωτισμός**

Η θεοποίηση του χρήματος και η αλλοτρίωση του σύγχρονου ανθρώπου τον προσανατολίζει σε άλλες αξίες και προτεραιότητες απομακρύνοντάς τον από παραδοσιακές αξίες που συνέβαλαν στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής. Η υπέρμετρη ανάπτυξη του υλικοτεχνικού πολιτισμού εις βάρος του ηθικοπνευματικού

➔ **Παγκοσμιοποίηση**

η παγκοσμιοποίηση, που συμβάλλει στην προβολή και επικράτηση καταναλωτικών προτύπων, που με τα ΜΜΕ ελέγχει ολόκληρη σχεδόν την πολιτιστική παραγωγή επιβάλλοντας παντού εμπορικά κριτήρια, είναι μεγάλος εχθρός των παραδόσεων

➔ **Ηθική κρίση**

Η γενικότερη κρίση των αξιών, των θεσμών και των αρχών, τα προβαλλόμενα πρότυπα

➔ **Τα τηλεοπτικά προγράμματα και τα προβαλλόμενα πρότυπα** (μίμηση ξένων προγραμμάτων, προβολή ξένων ηθών, νοοτροπιών κ.λ.π.)

➔ **Δυτικοποίηση του πολιτισμού**

Η πολιτιστική κυριαρχία του δυτικού πολιτισμού (Δυτικοευρωπαϊκός-Αμερικάνικος) με τη συμβολή των Μ.Μ.Ε. και του κινηματογράφου προωθούν δυτικά πρότυπα και αξίες, τη μαζική κουλτούρα με αποτέλεσμα να καλλιεργείται η ξενομανία και ο μιμητισμός ξένων προτύπων

➔ **Ο βιομηχανοποιημένος τουρισμός**

➔ **Το αίσθημα μειονεξίας των Ελλήνων**

➔ **Ο τεχνοκρατικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης**

➔ **Η δυσλειτουργία των φορέων κοινωνικοποίησης** (οικογένεια, Μ.Μ.Ε., σχολείο, πνευματική ηγεσία, πολιτεία, εκκλησία)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

- Αρχαιοκαπηλία
- Αντικείμενα εκμετάλλευσης και αγοραπωλησίας
- Τουριστικοποίηση των μνημείων
- Διάθεση χώρων για διαφήμιση προϊόντων ή για εκδηλώσεις εμπορικού και όχι καλλιτεχνικού χαρακτήρα
- Λειτουργία εμπορικών χώρων κοντά σε αρχαιολογικούς τόπους

ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

- Πνευματικός και ηθικός μαρασμός
- Απώλεια εθνικής ταυτότητας
- Εξασθένηση της ιστορικής μνήμης
- Έλλειψη αυτογνωσίας
- Μιμητισμός, ξενομανία, πολιτιστικός εκφυλισμός

ΑΠΟΚΟΠΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ-ΞΕΝΟΜΑΝΙΑ

Με τον όρο ξενομανία δηλώνεται η τάση των Ελλήνων να υιοθετούν άκριτα και χωρίς αξιολόγηση κάθε ξένο στοιχείο που προέρχεται από το εξωτερικό. Η στάση αυτή οφείλεται στην υποτίμηση του Ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής παράδοσης σε συνδυασμό με το αίσθημα κατωτερότητας που καλλιεργήθηκε επί αιώνες στους Έλληνες απέναντι σε κάθετι ξένο. (Τουρκοκρατία, Βαυαροκρατία, Ευρωπαϊκός προσανατολισμός της χώρας, ξένη κηδεμονία)

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΞΕΝΟΜΑΝΙΑΣ-ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η ξενομανία δεν περιορίζεται μόνο σε γλωσσικά θέματα. Η μίμηση του τρόπου ντυσίματος άλλων, η άκριτη και αχρείαση υιοθέτηση ιδεών και αξιών ξένων προς την Ελληνική κουλτούρα, η μανιώδης αφομοίωση στοιχείων και αξιών που ενώ είναι άχρηστες παρά ταύτα χαρακτηρίζουν το άτομο είναι πλευρές της ξενομανίας.

- Προτίμηση των ξένων προϊόντων (μουσική, διατροφή, ρουχισμός, κόμμωση, ψυχαγωγία κ.λ.π.) → απαξιώνεται η ντόπια πολιτιστική δημιουργία
- Απώλεια της πολιτιστικής ιδιαιτερότητας (δουλική απομίμηση του ξένου στοιχείου)
- Αλλοτρίωση στον τρόπο διασκέδασης, διατροφής
- Η απαξίωση των εγχώριων προϊόντων (προτίμηση των τυποποιημένων βιομηχανικών προϊόντων-κίνδυνοι για την υγεία)
- Ιστορική άγνοια
- Αδιαφορία για τα μνημεία
- Απροθυμία για επίσκεψη σε αρχαιολογικούς χώρους
- Βανδαλισμοί μνημείων και αρχαιολογικών χώρων
- Η αποξένωση από το λαϊκό πολιτισμό
- Αντιμετώπιση των παραδοσιακών στοιχείων ως «φολκλόρ»(επετειακή γραφική αναβίωση πολιτιστικών στοιχείων του παρελθόντος)
- Κρίση κοινωνικών θεσμών(οικογένεια, φιλία)
- Απομάκρυνση από την εκκλησία
- Ηθική κρίση (απώλεια της αίσθησης του μέτρου, του σεβασμού, της τιμότητας, της ευγνωμοσύνης, της φιλανθρωπίας, της αλληλεγγύης κ.λπ.) Ατομικισμός, υλισμός, ευδαιμονισμός, χρησιμοθηρία, ιδιοτέλεια
- Διάβρωση της εθνικής γλώσσας-Greeklish
- Το αίσθημα μειονεξίας των Ελλήνων που προκαλεί αυτουποτίμηση έναντι άλλων λαών.

<http://www.youtube.com/watch?v=t7MK8Px9Ph>

<http://www.slideshare.net/panosfilologos/1-10968348>

http://oxynoia.blogspot.gr/2012/03/blog-post_668.html

ΑΙΤΙΑ

→ Ιστορικοί λόγοι

Η εξάρτηση του Ελληνικού κράτους από τις «προστάτιδες δυνάμεις»

Η υποτίμηση και απαξίωση του λαϊκού πολιτισμού της τουρκοκρατίας, ο οποίος αποτελεί τη βάση του Νεοελληνικού πολιτισμού.

→ Υπανάπτυξη του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού

Καθυστέρηση οικονομικής και τεχνολογικής ανάπτυξης

Απουσία επιτευγμάτων στον τομέα των γραμμάτων και του πολιτισμού

→ Μ.Μ. Ε.

Βομβαρδισμός με ξένα στοιχεία (σειρές, εκπομπές, ριάλιτι κ.λπ.)

→ Διαδίκτυο

Διείσδυση ξένων στοιχείων – αδυναμία αξιολόγησης

→ Στάση των Νεοελλήνων

Ισοπέδωση αξιών, άγνοια, μιμητισμός, απομάκρυνση από την παράδοση

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΞΕΝΟΜΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Οικογένεια

Η οικογένεια να μεταλαμπαδεύσει τις παραδόσεις στους νέους και να τους ωθήσει σε ενασχολήσεις με μορφές παράδοσης (π.χ παραδοσιακοί χοροί)

Σχολείο

Η παιδεία είναι το αντίδοτο ενάντια στην καταστροφική για την πολιτιστική επιβίωση της Ελλάδας ξενομανία.

Το σχολείο με διάφορες εκδηλώσεις, με σωστή διδασκαλία μαθημάτων όπως η ιστορία και η λογοτεχνία, μπορεί να φέρει σε επαφή τους νέους με την παράδοση.

Το σημαντικότερο που μπορεί να προσφέρει είναι η επανασύνδεση του σύγχρονου ανθρώπου με τις ανθρωπιστικές αξίες του ελληνικού πολιτισμού, ώστε να απαλλαγεί ο νέος από τα καταστροφικά ξενικά πρότυπα.

Η αντικειμενική προσέγγιση του ιστορικού παρελθόντος θα συμβάλει σε μια αντικειμενική αποτίμηση των δυνατοτήτων των Ελλήνων και στην κατανόηση της εθνικής τους ιδιαιτερότητας.

Βιωματική επαφή με τον πολιτισμό (εκπαιδευτικές εκδρομές, πολιτιστικά προγράμματα)

Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και εθνικής συνείδησης

Τα ΜΜΕ με την προβολή εκπομπών που μυσούν τους νέους με τις ελληνικές παραδόσεις (π.χ παλιές ελληνικές ταινίες, εκπομπές που αναδεικνύουν και προβάλλουν τον ελληνικό παραδοσιακό τρόπο ζωής)

Πολιτεία

Η βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής θα ενισχύσει το αίσθημα της εθνικής υπερηφάνειας και θα περιορίσει τον άκριτο θαυμασμό των ξένων.

Προβολή και υποστήριξη του ελληνικού πολιτισμού

Προστασία των αρχαιολογικών χώρων, των μνημείων και των μουσείων

Προώθηση εναλλακτικών τρόπων τουριστικής ανάπτυξης (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός κ.λπ.)

Διαφήμιση και προβολή της χώρας στο εξωτερικό.

Πολιτικοί φορείς όπως ο Δήμος και **πολιτιστικοί φορείς** (π.χ. το Λύκειο των Ελληνίδων) με την διοργάνωση εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων.

Η μελέτη της παράδοσης που δεν εκφυλίζεται σε τυπολατρία αλλά μυεί τον άνθρωπο στις αξίες της και στις γνήσιες κοινωνικές μορφές ζωής μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο όχι μόνο για τους Έλληνες αλλά και για την οικουμένη. Ο Ελληνισμός μπορεί μέσα από το παρελθόν του να προσφέρει ιδέες και αξίες (ταπεινότητα, λιτότητα, διάλογος, ελευθερία, δημοκρατία κ.λπ.) που θα βοηθήσουν τη σύγχρονη οικουμένη να οικοδομήσει ένα κόσμο ανθρωπιάς και δικαιοσύνης.

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΙΣΤΟΡΙΣΜΟΣ

Ο όρος δημιουργικός ιστορισμός αναφέρεται στη δημιουργική αξιοποίηση και προσαρμογή της παράδοσης στις σύγχρονες απαιτήσεις. Η παράδοση έχει αξία όταν δε βιώνεται ως τυφλή και άγονη προσήλωση στο παρελθόν, αλλά όταν αντλεί από αυτό επιλεκτικά ό,τι χρήσιμο και δοκιμασμένο μπορεί να λειτουργήσει και στο παρόν, με την απόρριψη κάθε στοιχείου που είναι ξεπερασμένο και ανήκει σε άλλες εποχές.

Σύμφωνα με αυτή τη στάση

- Αξιοποιούμε τα στοιχεία της παράδοσης που αποδεικνύονται χρήσιμα και λειτουργικά ώστε να παραχθούν νέες αξίες και νέες μέθοδοι θεώρησης της ζωής.
- Δεν πρέπει να μας ενδιαφέρουν τόσο οι τύποι και οι μορφές της παραδοσιακής ζωής όσο οι ιδέες και οι σκέψεις των ανθρώπων που έζησαν σε παλιότερες εποχές.
- Απέναντι στην παράδοση στεκόμαστε με σεβασμό αλλά και με διάθεση κριτική.
- Μελετούμε και διατηρούμε τις παραδόσεις μας χωρίς εθνοκεντρική αλαζονεία, που εμποδίζει το σεβασμό του πολιτισμού που έχουν τα άλλα έθνη και τις ισότιμες σχέσεις με αυτά

Με αυτές τις προϋποθέσεις η παράδοση γίνεται η γέφυρα μεταξύ παρελθόντος και παρόντος και γονιμοποιεί δημιουργικά το παρόν ώστε να προγραμματίζεται και να σχεδιάζεται το μέλλον.

ΚΕΙΜΕΝΑ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

- ❖ **Σελ. 440 Θ.Κ.** Το παρελθόν και το παρόν
Παρελθοντοκρατία-παροντοκρατία
Πρόοδος και συντήρηση
- ❖ **Σελ. 443 Θ.Κ.** Παράδοση και μοναξιά
Ορισμός παρ. 1
Η τεχνοκρατία και το σχήμα της μεγαλούπολης κλονίζουν τη σχέση μας με την παράδοση
- ❖ **Σελ. 450 Θ.Κ.** Η σχέση μας με την παράδοση

Θέματα που προτείνονται για συζήτηση

(Θεματικοί κύκλοι)

1. Παρελθοντοκρατία- παροντοκρατία: ποιο το περιεχόμενο των όρων; Με ποιον τρόπο και κάτω από ποιες προϋποθέσεις επιτυγχάνεται η υγιής στάση απέναντι στο παρόν και παρελθόν; σελ. 442
2. Τι είναι παράδοση και γιατί αυτή προσδιορίζει τη φυσιογνωμία ενός εθνικού ομίλου; Πιστεύετε πως η τεχνοκρατία του καιρού μας και το σχήμα της μεγαλούπολης κλονίζουν τη σχέση μας με την παράδοση; Τι σημαίνει να ζει κάποιος έξω από την παράδοσή του; σελ. 444
3. Ποιο πρόβλημα αντιμετωπίζει κάθε πολιτισμός; ποιες είναι οι σταθερές πηγές πολιτισμού και πως συγκεκριμενοποιούνται στον ελληνικό πνευματικό χώρο; ποιες μορφές πήρε ο συγκεκριμένος παράδοσης και νεωτερισμού-ανανέωσης στον ελληνικό πνευματικό χώρο; Ποια είναι η σχέση του ελληνικού πολιτισμού με το δυτικό;, ποια είναι τα κυριότερα γνωρίσματα του δυτικού και ποια του ανατολικού πολιτισμού; σελ. 449
4. Ποια είναι η στάση των νεοελλήνων απέναντι στην παράδοση; Τι πρέπει να επιλέξουν οι σημερινοί Έλληνες από την παράδοσή τους; σελ. 451
5. Σε έναν παραδοσιακό ή ιστορικό χώρο της περιοχής σας με καλλιτεχνική αξία (θέατρο, παλιό αρχοντικό, ανοικτό αρχαιολογικό χώρο) προγραμματίζεται μια καλλιτεχνική εκδήλωση από μια εμπορική εταιρεία. Υποθέστε ότι συμμετέχετε στο δημοτικό συμβούλιο. Ετοιμάστε την πρότασή σας, η οποία μπορεί να είναι θετική ή αρνητική για την παραχώρηση του χώρου στην εταιρεία, αρκεί να είναι τεκμηριωμένη με τα κατάλληλα επιχειρήματα. Στην επιχειρηματολογία σας μπορείτε να λάβετε υπόψη την ιστορία του τόπου, τα οικονομικά οφέλη, την προβολή της περιοχής κ.τ.λ. (σελ. 175 γ' Λυκείου.)
6. Με αφορμή την άποψη του δοκιμιογράφου ότι ο σημερινός άνθρωπος δεν επικοινωνεί πλέον με τις παραδοσιακές αξίες του παρελθόντος, να συντάξετε ένα κείμενο στο οποίο να επισημαίνετε τους κινδύνους που εγκυμονεί η έλλειψη αυτής της επικοινωνίας. Στη συνέχεια, να προτείνετε τρόπους με τους οποίους θα μπορέσει ο άνθρωπος και ιδιαίτερα ο σημερινός νέος να συμφιλιωθεί με το παρελθόν και τις ρίζες του (500-600 λέξεις).
Ιούνιος 2004
7. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της ελληνικής παράδοσης, ποιος υπήρξε φορέας της διάρκειας και της ζωντάνιας τους μέχρι σήμερα, ποιος ο ρόλος της ποίησης στη σύγχρονη εποχή;σελ.473
8. Ο Δήμος σας διοργανώνει μια εκδήλωση με θέμα την παράδοση. Ως εκπρόσωπος της μαθητικής σας κοινότητας αναλάβετε τη σύνταξη ενός κειμένου που θα εκφωνηθεί στην εκδήλωση. Σ' αυτό να αναφέρετε τις αιτίες για τις οποίες πολλοί νέοι σήμερα έχουν απομακρυνθεί από την παράδοση και να προτείνετε τρόπους επανασύνδεσης τους με αυτήν (500-600 λέξεις).
Πανελλήνιες 2008

ΚΕΙΜΕΝΟ	Θέματα-πληροφορίες Λογικές σχέσεις
<p>Βρισκόμαστε σ' ένα σταυροδρόμι* δεν ήμασταν ποτέ απομονωμένοι* μείναμε πάντα ανοιχτοί σ' όλα τα ρεύματα - Ανατολή και Δύση* και τ' αφομοιώνουμε θαυμάσια τις ώρες που λειτουργούσαμε σαν εύρωστος οργανισμός. [...] Συνταραζόμαστε κι εμείς, δικαιολογημένα ή αδικαιολόγητα, από διαδοχικές κρίσεις, αποκαλυπτικές εφευρέσεις και φόβους, που δεν αφήνουν τον ανθρώπινο νου να ηρεμήσει - σαν την καλαμιά στον κάμπο. Μπροστά σ' αυτά, τι μας μένει για να βαστάξουμε αν απαρνηθούμε τον εαυτό μας; Δε μένω τυφλός στα ψεγάδια μας, αλλά έχω την ιδιοτροπία να πιστεύω στον εαυτό μας. Σας παρακαλώ να με συγχωρήσετε που μνημονεύω εδώ προσωπικές εμπειρίες* δεν έχω άλλο πειραματόζωο από εμένα. Και η προσωπική μου εμπειρία μου δείχνει πως το πράγμα που με βοήθησε, περισσότερο από κάθε άλλο, δεν ήταν οι αφηρημένοι στοχασμοί ενός διανοουμένου, αλλά η πίστη και η προσήλωση μου σ' έναν κόσμο ζωντανών και περασμένων ανθρώπων* στα έργα τους, στις φωνές τους, στο ρυθμό τους, στη δροσιά τους. Αυτός ο κόσμος, όλος μαζί, μου έδωσε το συναίσθημα πως δεν είμαι μια αδέσποτη μονάδα, ένα άχερο στ' αλώνι. Μου έδωσε τη δύναμη να κρατηθώ ανάμεσα στους χαλασμούς που ήταν της μοίρας μου να ιδώ. Κι ακόμη, μ' έκανε να νιώσω, όταν ξαναείδα το χώμα που με γέννησε, πως ο άνθρωπος έχει ρίζες, κι όταν τις κόψουν πονεί, βιολογικά, όπως όταν τον ακρωτηριάσουν. [...]</p> <p>Κι όλα τούτα θα μπορούσα να τα ονομάσω με τη λέξη παράδοση, που την ακούμε κάποτε ψυχρά και μας φαίνεται υπόδικη³. Αλήθεια, υπάρχουν ροπές⁴ που νομίζουν πως η παράδοση μας στρέφει σε έργα παρωχημένα⁵ και ανθρώπους παρωχημένους* πως είναι πράγμα τελειωμένο και άχρηστο για τις σημερινές μας ανάγκες* πως δεν μπορεί να βοηθήσει σε τίποτε τον σημερινό τεχνοκρατικό άνθρωπο που γνώρισε φριχτούς πολέμους και φριχτότερα στρατόπεδα συγκεντρώσεως* αυτόν τον άνθρωπο που αμφιταλαντεύεται ανάμεσα στην κατάσταση του θηρίου και την κατάσταση του ανδροειδούς⁶. Η παράδοση είναι λοιπόν ένα περιττό βάρος που πρέπει να εξοβελιστεί⁷. Μου φαίνεται πως αυτές οι ροπές εκπορεύονται από τη σύγχρονη απελπισία για την αξία του ανθρώπου. Είναι τα συμπτώματα ενός πανικού, που εν ονόματι του ανθρώπου τείνουν να κατακερματίσουν την ψυχή του ανθρώπου. Όμως τι απομένει αν βγάλουμε από τη μέση τον άνθρωπο;</p>	

ΠΑΡΑΔΟΣΗ επιμέλεια: Μαρία Κάππου

Γ. Σεφέρη, Δοκιμές, τ.2, εκδ. Ίκαρος, Αθήνα 1974, σσ. 175-177

ψεγάδια: ελαττώματα

περασμένων: ανθρώπων που έχουν φύγει από τη ζωή

υπόδικη: υπόλογη, ένοχη

ροπές: απόψεις

παρωχημένα: ξεπερασμένα

του ανδροειδούς: του ανθρωπόμορφου

εξοβελιστεί: διωχτεί

A. Να γράψετε στο τετράδιο σας την περίληψη (90-110 λέξεις) του κειμένου που σας δόθηκε.

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο (70-80 λέξεις) το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου: «**Δε μένω τυφλός στα ψεγάδια μας, αλλά έχω την ιδιοτροπία να πιστεύω στον εαυτό μας**».

Μονάδες 10

B2.α) Το στοχαστικό δοκίμιο έχει συχνά προσωπικό -βιωματικό χαρακτήρα. Να καταγράψετε δυο σχετικά παραδείγματα από το κείμενο που σας δόθηκε.

Μονάδες 2

β) Βασικό, επίσης, χαρακτηριστικό του στοχαστικού δοκιμίου είναι η μεταφορική λειτουργία της γλώσσας. Να καταγράψετε τρία σχετικά παραδείγματα από το κείμενο που σας δόθηκε.

Μονάδες 3

B3. Να σχηματίσετε μία πρόταση ή μία περίοδο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:
εφευρέσεις, εμπειρία, αμφιταλαντεύεται, τεχνοκρατικό, πανικού.

Μονάδες 5

B4. Από το β' συνθετικό των παρακάτω λέξεων να σχηματίσετε μία νέα συνθέτη λέξη:
σταυροδρόμι, αποκαλυπτικές, βιολογικά, παράδοση, υπόδικη.

Μονάδες 5

Γ. Ο Δήμος σας διοργανώνει μια εκδήλωση με θέμα την παράδοση. Ως εκπρόσωπος της μαθητικής σας κοινότητας αναλάβετε τη σύνταξη ενός κειμένου που θα εκφωνηθεί στην εκδήλωση. Σ' αυτό να αναφέρετε τις αιτίες για τις οποίες πολλοί νέοι σήμερα έχουν απομακρυνθεί από την παράδοση και να προτείνετε τρόπους επανασύνδεσης τους με αυτήν (500-600 λέξεις).